

Jaz pa še sedaj ne morem pozabiti starega Kovača in njegovih pravljic. Kadar se spomnim nanj, mi pridejo v spomin mlada leta, ki sem jih prebil doma med veselimi tovariši. Sredi teh spominov pa je vedno Kovač s svojim resnim obrazom, ki pri ognjišču sedeč, pripoveduje svoje čudne pravljice.

Istvan.

Preveliko zaupanje.

Hribarjev Janezek je imel na domačem vrtu vedno pravo pravcato menežarijo. To pot je dobil kje mlade kavke, da se je kratkočasil ž njimi, vdrugo je prinesel kdoveodkod mladega golobčka, ki se je pa kmalu naveličal samotnega življenja, pa je ob ugodni priliki zletel spet nazaj v domače gnezdo. To je pa bilo: Janezek ni imel sreče s svojo menežarijo. Karkoli je pridobil, vse mu je ušlo. O tem so pričala zapuščena čmrljeva gnezda, prazni, podrti golobnjaki, in o tem je pričal tudi Janezkov klobuček, zaradi katerega je bil že toliko pretrpel.

Bilo je namreč takole: Janezek je dobil pri Godzarjevih mlado veverico. Šel jo je iskat proti večeru, ker se je bal, da ga podnevi zalotijo oče in mu takoj ukažejo, naj nese živalco nazaj. Vsaj eno noč in morda še zjutraj se je hotel deček veseliti mlade veveričke. Upal je pa, da jo zjutraj navsezgodaj skrije v golobnjak, kjer bo imel zaprto toliko časa, da se popolnoma privadi. Potem jo bo pa lahko izpustil na vrt — in če se enkrat popolnoma udomači, je še oče ne bodo mogli spraviti od hiše, ker se bo spet sama vrnila. No, tako je mislil Janezek.

Vendar mu je že huda predla tisti večer, ko jo je prinesel. Misлил jo je zvečer skriti v hlev k zajčkom. Toda tam so oče nekaj popravljali, in Janezek nikakor ni mogel skrivno bliže. V podstrešje pa ni videl, in morda bi ga kdo tudi vprašal, kaj išče tam.

Veverico je imel v klobuku. Tiščal je dolge kraje tako trdno skupaj, da so mu prsti kar odreveneli.

Nevarnosti, da bi se veverica zadušila res ni bilo najmanjše. Saj je imel Janezkov klobuk na „štuli“ precejšnjo odprtino, skozi katero je veverica celo pot radovedno pogledovala in vtikala tudi tačico skozi...

Doma torej Janezek ni dobil pripravnega kraja, kamor bi bil skrtil ubogo živalco, ki je že tako težko čakala, da zopet malo poskoči. Janezek pa vendar ni bil tako hitro v zadregi, kot bi kdo mislil. Sklenil je torej, da ostane veverica do jutra kar pod klobukom. Rečeno — storjeno. Vse skupaj nese v skedenj, nabere nekaj kamenja in začne z delom. Klobuk varno prevrne, tako, da je bila „štula“ zgoraj. Na krajce klobuka pa naloži kamenja, da bi veverica klobuka ne vzdignila in morda celo ž njim ušla. Tako je spet Janezek mislil.

Uboga živalca je bila na ta način zaprta kot kak hudodelec. Kar cela trdnjava iz kamenja jo je obkrožala. Edina luknjica na vrhu klobuka ji je dajala malo upanja, da morda kdaj zagleda zlato solnce svobode. To upanje se ji je kmalu uresničilo. Začela je gristi in glodati. — — Luknjica se je širila, da je veverica nazadnje vteknila že glavico skozi. Grize še malo in — smuk... Bila je na prostem. Vsa vesela skoči na linico skednja in od tod na prosto. Kmalu je izginila v smrečju.

Janezek je tisti čas že prav sladko spal; kajti prepričan je bil, preden je zaspal, da zjutraj navsezgodaj dene veverico v golobnjak.

Komaj se je zdanilo, je bil Janezek že na skednju. Privzdigne klobuk — pa od začudenja sede na tla. V strahu ogleduje klobuk, ki je bil ves razgrizen, potem pa začne iztikati po vseh kotih, če se je morda veverica kam skrila.

Kmalu za tem pridejo oče na skedenj. Vidijo Janezev raztrgani klobuček, in prične se razgovor. Kmalu za tem pa se je slišalo, kot bi nekaj padalo...

Končala se je ta dogodbica z očetovim izrekom, da dobi Janezek takrat nov klobuk, kadar ga bo zaslužil — vsaj z ubogljivostjo.

— Kaj zna mačica. —

Hribarjeva mati niso mogli videti mačke. Niso jih sicer sovražili, toda pustili niso, da bi bila mačka v hiši. Imeli so samo eno kravico, tako, da jim je vedno primanjkovalo mleka. Mačka bi pa vedno rada imela kaj v skledici, najrajše seveda mleko. — Posebno jih je pa dražilo to, ker je treba pred to živalco vse zaklepati; sicer je takoj posneta smetana in pokvarjeno mleko, ker se vsakemu gnjusi jesti za mišojedko.

Ker so se pa počasi zaredile pri Hribarjevih nadležne živalce, so se tudi mati izprijaznili z mislijo, da je treba mačke pri hiši.

Kakor hitro se je izrekla ta želja, že je Janezek prinesel mlado mačico. Ni mu bilo toliko za to, da bi preganjala po hiši miši, ampak bolj za to, da bi zabavala s svojimi igrami njega in mu preganjala dolgčas.

Od tedaj je bil Janezek vedno z mačico na vrtu. Pridružili sta se jima tudi Rezika in Katrica, ki sta bili še tako otročji, da sta govorili z lesenimi punčkami tako modro kot z odrastlim človekom.

Mačico so imeli vsi trije zelo radi. Vedno so bili pri nji. Dajali so ji najboljših jedi, ki so jih dobili od matere. In mucka je bila zato tudi prijazna in vesela. Kdo bi pa tudi ne bil med takimi prijateljčki?

Posebno je otroke veselilo gledati, kadar je mačica plezala. Izprva ji je šlo še težavno. Parkrat je padla z drevesa, toda poguma ni izgubila. Slednjič je bila že toliko spretna, da je prišla do vej. Potem je bilo pa lahko.

Tej mačkinini naraščajoči spretnosti je Janezek primerjal svojo abecedarsko učenost materi takole: „Kajne, mama, saj bom jaz tudi že drugo leto znal brati, ker se bom še enkrat učil vse črke, pravkakor letos!“

Mati pa s tem vprašanjem niso bili nič kaj zadovoljni. Spomnili so se, da je imel Janezek v branju debelo petico. „Če se boš tako malo vabil, ne boš znal nikoli! Zaraditega si lahko še siromak na svetu. Kdor nič ne zna, nič ne velja!“ Tako so rekli mati.

Janezku je vseeno šlo to malo k srcu, zlasti, ker je dannadan slišal kako besedo zaradi svoje lenobe v šoli.

Vendar svojih iger z mačico ni opustil. Saj so bile takrat počitnice in v dobi prostosti se tudi lahko malo ponori. Seveda, kdor je izpolnil prej svojo dolžnost — —

Nekega dne si naš Janezek izmislil posebno igro z mačico. Opazil je že, da mačka posebno rada vidi mlade zajčke. Enkrat jo je namreč nesel v hlev in videl, kako prijazno je enega pobožala. Menda bi se bila rada poigrala z njim; toda stara zajklja se je jezno zapodila v črno mucko.

Janezek vzame enega zajčka iz gnezda in ga dene v košarico. Mačica je bila takrat še na tleh. Janezek ji pokaže zajčka, potem ga pa varno nese v košarici po lestvi — na drevo med veje. Lestvo pa odstrani, da bi mačka ne šla po njej na drevo.

Ko je bilo vse dogotovljeno, vzame mačico, ki je tako poželjivo gledala na košarico in jo dene precej visoko na deblo. Mačica pleza in pleza, trudi se kot še nikdar . . . Že je pri prvi veji . . . Janezek se nečesa domisli in hoče skočiti po lestvico. Toda mačka je že v košari. Nekaj je še zacvililo, takoj nato pa skoči mačka z zajčkom v gobčku na debelejšo vejo.

Vsi trije naenkrat zakriče. — Mačka se ne gane. Rezika udari s palico po veji, toda mačke ne zadene. Vendar ji pade zajček iz gobčka na tla. A bil je že mrtev.

Pustili so vse skupaj na vrtu in tekli povedat materi, kaj se je zgodilo. Mala Katrica je jokala, tako je imela rada zajčka. Mati pa so rekli Janezku: „Zakaj pa si tako nespameten, da zaupaš mački, ki vendar ne bo opustila nikdar navade, ki se je naučila v mladosti od stare . . . Prav ti je, boš za drugo vedel! Mačka je naredila škodo le tebi; ti jo pa delaš samemu sebi, ker si tako brezpameten, da se igraš namesto, da bi začel že kaj bolj pametnega!“

Tako so govorili mati. Če se je Janezka le kaj prijelo?

Slavko Slavič.

